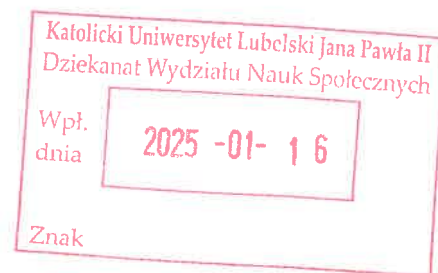

Dr hab. Marek K. Jeleniewski
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
Wydział Nauk o Polityce i Administracji

Bydgoszcz 6 stycznia 2025 r.

RECENZJA

osiągnięć naukowych, aktywności naukowej, osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę, Pani Dr Aleksandry Kuczyńskiej-Zonik, ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o polityce i administracji, sporządzona na podstawie dokumentacji otrzymanej w dn. 4 grudnia 2024 r.

Niniejsza recenzja o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego została oparta na przepisach ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2020 poz. 85 z późn. zm.), oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r., w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. 2018, poz. 261). Zgodnie z art. 218 ustawy, podmiotem habilitującym jest Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, a postępowanie prowadzone jest przez Radę Instytutu Nauk o Polityce i Administracji Wydziału Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Recenzję sporządzono na podstawie uchwały Rady Instytutu Nauk o Polityce i Administracji Wydziału Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 20 listopada 2024 r., o powołaniu komisji habilitacyjnej, w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego Dr Aleksandrze Kuczyńskiej-Zonik, podjętej w odpowiedzi na Jej wniosek o przeprowadzenie postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego, w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauk o polityce i administracji ,z dnia 12 sierpnia 2024 roku.

1. Informacje ogólne o kandydatce

Posiadane dyplomy i stopnie naukowe

Kandydatka ukończyła jednolite studia magisterskie na kierunku stosunki międzynarodowe na Wydziale Politologii UMCS w Lublinie, uzyskując w roku 2009 tytuł magistra, na podstawie pracy magisterskiej pt. „Euroazjatyzm w rosyjskiej myśli politycznej”. W roku 2010 ukończyła także jednolite studia magisterskie na kierunku archeologia na Wydziale Humanistycznym UMCS w Lublinie, uzyskując tytuł magistra, na podstawie pracy magisterskiej pt. „Kanony kobiecego piękna na przykładzie paleolitycznej Wenus”.

Kandydatka posiada stopień dr. n. społecznych w zakresie nauk o polityce, na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Nacjonalizm obywatelski w Federacji Rosyjskiej w okresie prezydentury Władimira Putina (2000-2008)” uzyskany w roku 2015 oraz stopień dr. n. humanistycznych w dyscyplinie archeologia, uzyskany na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Górnopaleolityczne przedstawienia antropomorficzne w Europie Środkowo-Wschodniej” w roku 2013.

W roku 2013 ukończyła studia podyplomowe na kierunku muzealnictwo i ochrona zabytków na KUL w Lublinie

Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu

Kandydatka, po uzyskaniu stopnia dr. n. społecznych w zakresie nauk o polityce w roku 2015, podjęła pracę na stanowisku adiunkta w Instytucie Europy Środkowo-Wschodniej w Lublinie, gdzie pracowała do roku 2018. W latach 2019-2020 prowadziła zajęcia dydaktyczne w ramach umowy o dzieło w Akademii Finansów i Biznesu Vistula w Warszawie. W 2020 r. rozpoczęła pracę jako asystent w Instytucie Nauk o Polityce i Administracji na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, a od roku 2022 jest adiunktem w tym Instytucie. Od roku 2018 jest kierownikiem zespołu bałtyckiego w Instytucie Europy Środkowej.

2. Ocena wskazanego osiągnięcia naukowego będącego podstawą postępowania habilitacyjnego

Habilitantka zgodnie z wymaganiami Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2020, art. 219), jako osiągnięcie naukowe przedstawiła składający się z 15 artykułów monotematyczny cykl pt. „Mniejszości rosyjskojęzyczne w politykach bezpieczeństwa społecznego Litwy, Łotwy i Estonii po 2014 roku”, który został przez Nią omówiony w sposób metodyczny w załączonym Autoreferacie. Cykl obejmuje prace powstałe w latach 2016–2024 i został podzielony przez Kandydatkę na trzy części, omówione w Autoreferacie.

W artykułach zaliczonych do pierwszej części Kandydatka scharakteryzowała mniejszości narodowe na Litwie, Łotwie i w Estonii. Są to :

1. National minorities in the Baltic states as a societal security category, „Polityka i Społeczeństwo” 2024, 22(2), s. 132-144. DOI: <https://doi.org/10.15584/polispol.2024.2.9>.
2. Non-citizens in Latvia: Is it a real problem?, „Sprawy Narodowościowe” 2017, 49. DOI: 10.11649/sn.1438.
3. Integration of Russian-speakers in the Baltic states, „Myśl Ekonomiczna i Polityczna” 2017, 3, s. 228-250.
4. Organizacje międzynarodowe rosyjskiej diaspory, „Polityka i Społeczeństwo” 2016, 2(14), s. 50-68. DOI: 10.15584/polispol.2016.2.4.
5. Russian-speaker NGOs in the Baltic states, „Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej” (“Yearbook of the Institute of East-Central Europe” Special issue: Minorities, diasporas, refugees in contemporary Europe) 2017, 15(3), s. 165-183.
- 6 Nierówności i problem wykluczenia społecznego w państwach bałtyckich, „Władza Sądzenia” 2021, 20, s. 130-143.

W publikacjach tych Habilitantka podjęła się, z dobrym skutkiem, zdefiniowania kategorii mniejszości narodowych na Litwie, Łotwie i w Estonii, scharakteryzowania ich liczebności i rozmieszczenia, omówienia ich struktury społecznej, stopnia zintegrowania w społeczeństwach, a także przeanalizowania ich działalności społeczno-kulturalnej. Ponadto wskazała główne problemy i wyzwania dotyczące mniejszości narodowych w państwach bałtyckich, ze szczególnym uwzględnieniem mniejszości rosyjskojęzycznych

W części drugiej znalazły się artykuły, w których omówiono instrumenty wpływu Rosji na mniejszości rosyjskojęzyczne na Litwie, Łotwie i w Estonii :

1. Russia's Soft Power in the Baltic States, „Journal of International Relations” (“Medzinárodné vzťahy”) 2016, 14(1), s. 36-57.
2. Antidiplomacy in the Russia's Minority Policy towards the Baltic States, „Baltic Journal of Political Science” 2016, 5, s. 89-104.
3. Russian propaganda - methods of influence in the Baltic States, „Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej” (“Yearbook of the Institute of East-Central Europe”) 2016, 14(2), s. 43-59.
4. Infotainment i dezinformacja w mediach rosyjskojęzycznych w państwach bałtyckich, „TEKA of Political Science and International Relations” 2018, 13(2), s. 13-26

W tej części Habilitantka przedstawiła i scharakteryzowała instrumenty wpływu Rosji na mniejszości rosyjskojęzyczne na Litwie, Łotwie i w Estonii, które w perspektywie państw bałtyckich stanowią zagrożenie dla ich bezpieczeństwa, bowiem przyczyniają się do podziałów społecznych i politycznych.

Do trzeciej części zaliczono artykuły, w których Habilitantka podjęła próbę scharakteryzowania polityki Litwy, Łotwy i Estonii wobec mniejszości rosyjskojęzycznych oraz postawy mniejszości wobec tych polityk . Są to:

1. Dylematy bezpieczeństwa państw bałtyckich po aneksji Krymu, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne” 2017, 2, s. 127-144.
2. Dyskurs narodowościowy na Litwie w kontekście współczesnych zagrożeń, „Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej” 2016, 14(5), s. 281-300.
3. The Securitization of National Minorities in the Baltic States, „Baltic Journal of Law & Politics” 2017, 10(2), s. 26–45. DOI: 10.1515/bjlp-2017-0011.
4. „Oddziedziczenie” dziedzictwa. Usuwanie pomników sowieckich w państwach bałtyckich, „Politeja” 2023, 20 5 (86), s. 109-24. <https://doi.org/10.12797/Politeja.20.2023.86.06>.
5. Silent Protesters or Acceptors? The Reaction of the Russian-Speakers to the Removal of the Soviet Monuments in Latvia and Estonia After Russia's Full-Scale Invasion of Ukraine, „Politologija” 2023, 112 (4), s. 16–43. <https://doi.org/10.15388/Polit.2023.112.1>.

W tym miejscu należy podkreślić, że treść powyższych publikacji, zawartych w przedstawionym do oceny cyklu, spełnia warunek określony w Ustawie. Są – bez wątpienia – „monotematyczne”.

W swych badaniach Habilitantka poddała analizie wpływ mniejszości rosyjskojęzycznych na kształt bezpieczeństwa społecznego państw bałtyckich po 2014 roku, zaś proces badawczy miał udzielić odpowiedzi na następujące pytania: -

- Jak aneksja Krymu od roku 2014, oraz wojna rosyjsko-ukraińska od roku 2022 wpłynęły na sytuację mniejszości rosyjskojęzycznych na Litwie, Łotwie i Estonii?
- Czy i w jaki sposób mniejszości rosyjskojęzyczne są wykorzystywane przez Rosję jako instrument oddziaływania na państwa bałtyckie?
- Dlaczego państwa bałtyckie postrzegają mniejszości rosyjskojęzyczne jako zagrożenie dla własnego bezpieczeństwa?
- Jakie działania podejmują te państwa wobec mniejszości rosyjskojęzycznych, w celu wzmocnienia bezpieczeństwa?
- Jaki jest stosunek przedstawicieli mniejszości rosyjskojęzycznych wobec tych działań?

W publikacjach przedstawionych jako osiągnięcie naukowe, będące podstawą postępowania habilitacyjnego, Habilitantka udzieliła wyczerpującej odpowiedzi na powyższe pytania, dowodząc trafności postawionych przez Nią hipotez, że :

- mniejszości narodowe w państwach bałtyckich są zróżnicowane i nie stanowią spójnej grupy
- podstawą aktywności Rosji wobec mniejszości rosyjskojęzycznych w państwach bałtyckich jest wieloaspektowość i wielopłaszczyznowość działań
- mniejszości rosyjskojęzyczne zostały włączone w koncepcje bezpieczeństwa społecznego Litwy, Łotwy i Estonii, jako potencjalne źródło zagrożenia dla stabilności i tożsamości narodowe
- wojna we wschodniej części Ukrainy oraz aneksja Krymu, a następnie pełnoskalowa inwazja Rosji na Ukrainę, wpłynęły na zmianę postaw mniejszości rosyjskojęzycznych w państwach bałtyckich wobec polityki Rosji oraz wobec rządów państw ich zamieszkania.

Prace, przedstawione jako osiągnięcie naukowe, będące podstawą postępowania habilitacyjnego, są niewątpliwą nowością w badaniach nad najnowszą historią Litwy, Łotwy i Estonii. Na dodatnie konto Autorki należy wpisać zebranie faktów politycznych i pogłębioną analizę często nieuniknionego konfliktu interesów Rosji i państw nadbałtyckich, a także ocenę prawnomiędzynarodową w oparciu o dostępne źródła i dokumenty. We wszystkich artykułach Habilitantka prowadzi konsekwentnie od zawiązania wątku naukowej narracji do jego rozwiązania w postaci udowodnionej hipotezy badawczej. Godzi się zwrócić uwagę na fakt, iż

mimo obszernego spectrum zainteresowań Habilitantki, w każdym razie dowód jest przeprowadzony logicznie i systematycznie, zarówno w kwestiach historycznych, etnicznych, narodowościowych, jak i polityczno-prawnych.

Nie ulega wątpliwości, że monotematyczny cykl 15 artykułów stanowiący, według Habilitantki, osiągnięcie naukowe, będące podstawą do ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, spełnia kryteria Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2020, art. 219).

3. Ocena innych publikacji niewchodzących w skład osiągnięcia

Nade wszystko podkreślić należy, że Habilitantka wykazuje się wyjątkową pracowitością, zaś przedmiotem Jej zainteresowania są zagadnienia, które do tej pory cieszyły się nikłym zainteresowaniem badaczy.

Obok dorobku zgłoszonego do postępowania habilitacyjnego, Kandydatka legitymuje się pokaznym dorobkiem naukowym prac niewchodzących w skład osiągnięcia naukowego, które znalazły się w Autoreferacie. Wszystkie one są w swej treści tożsame z przedmiotem habilitacji. Dokładne ich omówienie musiałoby zająć wiele stron druku, skonstatujmy zatem jedynie, że Dr Aleksandra Kuczyńska-Zonik w publikacjach przybliżyła zagadnienia pozostające dotąd poza sferą zainteresowań badaczy, przybliżyła nieznane, co jest oczywiście istotą badań naukowych. Za najistotniejsze uznać należy konsekwentne przywiązanie Habilitantki do wybranych zagadnień. Jako, że przedmiot Jej badań nie jest obcy piszącemu te słowa, był w stanie docenić dużą wartość badań Dr Aleksandry Kuczyńskiej-Zonik. Daje się zauważyć, że we wszystkich swych pracach umiejętnie łączy Ona świetną znajomość opisywanych zagadnień z warsztatem politologicznym. Precyzyjność wyводу za każdym razem musi budzić uznanie.

Godne podkreślenia jest to, że treść wywodów Habilitantki dowodzi Jej pogłębionej wiedzy na temat poruszanej problematyki, a także świetnej znajomości źródeł i literatury przedmiotu. Kwestie sporne i dyskusyjne w nauce Autorka przedstawia z należyтым dystansem i spokojem, nie kryjąc jednak za parawanem słów swoich przekonań i stanowisk. Poglądy swoje prezentuje w sposób kulturalny i przekonujący. To wielce istotne, bowiem wyniki badań dot. mniejszości rosyjskojęzycznych, prowadzonych przez Kandydatkę, samodzielnie bądź w zespole, publikowała m.in. w pracach naukowych, stanowiących recenzowane rozdziały monografii w prestiżowych międzynarodowych wydawnictwach Routledge i Emerald.

recenzowane rozdziały monografii w prestiżowych międzynarodowych wydawnictwach Routledge i Emerald.

- Kuczyńska-Zonik A., The Orthodox Church and Russian-Speakers in the Latvian Political Security Discourse [w:] Religion as Securitization in Central and Eastern Europe, A. Máté-Tóth, K. Povedák (red.), Routledge 2025, s. 55-71.
- Bąk-Pitucha A., Kuczyńska-Zonik A., Digital inequalities among the national minorities in Central and Eastern Europe [w:] Mapping Lies in the Global Media Sphere, T. Filibeli, M. Öneren Özbek (red.), Routledge 2024, s. 131-147.
- Kuczyńska-Zonik A., Stolarz A., Information security risks in the context of Russian propaganda in the CEE [w:] Politics & ICTs, A. Visvizi, M. Lytras (eds.), Emerald 2018, s. 143-158.
- Kuczyńska-Zonik A., The Baltic Experience in Countering Contemporary Russian Disinformation [w:] Routledge Handbook of Disinformation and National Security, R. Arcos, I. Chiru, C. Ivan (red.), Routledge 2024, s. 338-350.
- Kuczyńska-Zonik A., Russia's monuments policy in the Baltic states [w:] The EU and Russia: Spaces of Interaction in Times of Crises, A. Makarychev, Th. Hoffmann (red.), Routledge 2018, s. 52-70.
- Kuczyńska-Zonik A., Dissonant heritage. Soviet monuments in Central and Eastern Europe [w:] Historical Memory of Central and East European Communism, A. Mrozik, S. Holubec (red.), Routledge 2018, s. 101-121.
- Kuczyńska-Zonik A., Sierzputowska K., The Baltic States in the Face of Russian Aggression in Ukraine [w:] The Russia-Ukraine War of 2022 Faces of Modern Conflict, A. Kasińska-Metryka, K. Pałka-Suchojad (red.), Routledge 2023, s. 40-58.
- Kuczyńska-Zonik A., Stępniewski T., China and Central and Eastern Europe: The Case of the Baltic States [w:] China-EU Relations in a New Era of Global Transformation, ed. Li Xing, Routledge 2021, s. 192-208.

Równie interesujące i zbieżne z przedmiotem badań, przedstawionym jako osiągnięcie naukowe będące podstawą postępowania habilitacyjnego, są inne publikacje autorstwa Habilitantki poświęcone bezpieczeństwu i polityce zagranicznej państw bałtyckich.

- Kuczyńska-Zonik A., Stanowisko i działania Litwy, Łotwy i Estonii wobec konfliktu na Ukrainie [w:] Unia Europejska i wybrane państwa członkowskie wobec konfliktu na Ukrainie, D. Tarczyński, E. Krzysztofik, A. Romanko (red.), Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa KUL, Lublin 2022, s. 167-180.
- Kuczyńska-Zonik A., Partnerstwo Wschodnie jako kluczowy element polityki zagranicznej państw bałtyckich, „Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej” 17 (2019), z. 2, s. 137-153.
- Kuczyńska-Zonik A., Sierżputowska K., Wpływy Rosji i Chin w państwach bałtyckich, Instytut Europy Środkowej, Lublin 2022.
- Kuczyńska-Zonik A., Jundo-Kaliszewska B., The Wolf resists the Dragon: an assessment of the relationship between Lithuania and China during the COVID-19 pandemic [w:] China towards Eastern Europe: between plague and war, Michał Słowikowski and Tomasz Stępniewski (eds), Instytut Europy Środkowej 2022, s. 19-30.
- Kuczyńska-Zonik A., Wilczewski D., „Polska i Litwa podają sobie dłonie”. Polska perspektywa współpracy bilateralnej [w:] Stosunki Polski z Litwą, Białorusią unii Ukrainą 450 lat po unii lubelskiej, Stępniewski T., Surmacz B. (red), Instytut Europy Środkowej, Lublin 2019, s. 61-88.
- Kuczyńska-Zonik A., Pukszo A. (red.), Unique Treaty. Relations between the Republic of Poland and the Republic of Lithuania (1994-2024), Instytut Europy Środkowej, Lublin 2024.
- Kuczyńska-Zonik A., Olchowski J., The Polish perspective [w:] Lublin Triangle – the potential of regionalism, Kuczyńska-Zonik A., Olchowski J. (eds.), Instytut Europy Środkowej, Lublin 2023, s. 15-23.

Prócz wyżej wymienionych, Habilitantka, wespół z innymi autorami, obejmowała swymi badaniami sytuację polityczną, prawną i gospodarczo-społeczną państw bałtyckich. Ich efekty znalazły się w monografiach:

- Dośpiał-Borysiak K., Kuczyńska-Zonik A., Szacawa D., Wilczewski D., Polityki klimatyczne Litwy, Łotwy i Estonii. Priorytet czy margines?, Instytut Europy Środkowej, Lublin 2020.
- Koźlak A., Kuczyńska-Zonik A., Adamowicz E., Infrastruktura transportu w regionie południowo-wschodniego Bałtyku, Instytut Europy Środkowej, Lublin 2022.

- Timofejevs P.F., Kuczyńska-Zonik A., The Challenge of Populist Radical Right Parties to Europeanization The Cases of Estonia and Latvia, 2018-2021, „Yearbook of the Institute of East-Central Europe” 2021, t. 19 z. 3, s. 143-175.

W monografiach znalazły się także wyniki badań, które Habilitantka prowadziła samodzielnie:

- Potencjał rosyjskiej emigracji politycznej w procesie demokratyzacji Rosji na przykładzie państw bałtyckich, „Społeczeństwo i Polityka”, nr 2(63)/2020, s. 27-42.

- Boosting civic aspect of defence in the Baltic states [w:] The Baltic states and new security challenges in flux, A. Kuczyńska-Zonik, T. Stępniewski, (red.), „ICE Policy Papers” 3/2023, Instytut Europy Środkowej, Lublin 2023, s. 41-59.

- Mniejszość polska na Litwie [w:] Mniejszość polska na Białorusi, Litwie, Łotwie i Ukrainie: uwarunkowania, stan aktualny, perspektywy, T. Stępniewski (red.), „Prace IEŚ” 9/2020, Instytut Europy Środkowej, Lublin 2020, s. 57-81.- Local Elections Under Lockdown: the Case of Latvia [w:] Elections in Times of a Pandemic – Dilemmas and Challenges, M. Musiał-Karg, I. Kapsa (red.), Brill, 2024, s. 197-216.

- Państwa bałtyckie: Trzy modele rozwoju, „Wschodni Rocznik Humanistyczny”, Tom XIV, nr 3, 2017, s. 107-125.

- The Influence of New Technologies on the Election Process in Lithuania, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2021, nr 6(64), s. 175-188, DOI 10.15804/ppk.2021.06.14.

-Republika Litwy [w:] Organy stojące na straży uczciwości procesu wyborczego w kontekście zapobiegania przestępczości, jej przyczynom i uwarunkowaniom na tle prawnooporównawczym. T. II, M. Maksymiuk, G. Pastuszko (red.), Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości 2022, s. 113-155.

-Republika Łotewska [w:] Organy stojące na straży uczciwości procesu wyborczego w kontekście zapobiegania przestępczości, jej przyczynom i uwarunkowaniom na tle prawnooporównawczym. T. II, M. Maksymiuk, G. Pastuszko (red.), Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości 2022, s. 157-200.

Obszerny dorobek naukowy Habilitantki uzupełniają inne publikacje naukowe:

-Kuczyńska-Zonik A., Kowalczyk J., Nation-Building in Post-Maidan Ukraine, „The Polish Quarterly of International Affairs”, nr 3, 2016, s. 91-105.

- Mit ojczyzny jako przykład legitymizacji dążeń imperialnych Rosji, „Cywilizacja i Polityka” 2011, nr 8/2010, s. 265-274.
 - Źródła popularności Władimira Putina, „Przestrzeń Ekonomia Społeczeństwo” 2014, nr 6/II, s. 39-53.
 - Bezpieczeństwo kulturowe w Federacji Rosyjskiej [w:] Federacja Rosyjska - Wspólnota Niepodległych Państw, tom 2, T. Kapuśniak (red.), Lublin-Warszawa 2011, s. 127-136.
 - Ekstremizm i terroryzm w ustawodawstwie Federacji Rosyjskiej [w:] Multum, non multa. Młodzi badacze w poszukiwaniu prawdy, U. Czyżewska, T. Siewierski, R. K. Tabaszewski, J. Żołmierz (red.), Lublin 2012, s. 213-222.
 - Mitologizacja bohatera w rosyjskiej ideologii nacjonalistycznej na przykładzie ideologii euroazjatyckiej [w:] Obrazy Rosji i Rosjan w Polsce od końca XIX do początku XXI stulecia, E. Kirwiol, E. Maj, E. Podgajna (red.), Lublin 2012, s. 109-118.
 - Vladimir Putin's presidential election campaigns [w:] Media w kampaniach wyborczych, (red.) W. Furman, P. Kuca, D. Szczepański, Rzeszów 2016, s. 229-240.
 - Polityka w archeologii. Historia badań sztuki paleolitycznej [w:] Polityczne konteksty sztuki, M. Stępnik (red.), Lublin 2016, s. 191-206. (8) Kuczyńska-Zonik A., Strategia bezpieczeństwa informacyjnego Federacji Rosyjskiej [w:] Bezpieczeństwo państwa w cyberprzestrzeni, J. Trubalska, Ł. Wojciechowski (red.), Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie, Lublin 2017, s. 97-105.
 - Kuczyńska-Zonik A., Sankcje wobec Rosji, „Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne” 2016, nr 50, s. 7-28.
 - Surmacz B., Kuczyńska-Zonik A. (red.), Dyplomacja parlamentarna w Europie Środkowej i Wschodniej w latach 2015-2019, „Policy Papers” 2/2019, Instytut Europy Środkowej 2019.
 - Kuczyńska-Zonik A., Kowalczyk J., Nation-Building in Post-Maidan Ukraine, „The Polish Quarterly of International Affairs”, nr 3, 2016, s. 91-105.
- Godzi się zauważyć, że znaczenie i jakość badań prowadzonych przez Habilitantkę została potwierdzona przez fakt ich opublikowania w prestiżowych, recenzowanych czasopismach o zasięgu krajowym i międzynarodowym, a wnioski z nich płynące były prezentowane na poziomie parlamentarnym i rządowym na Litwie i w Estonii, i posłużyły wypracowaniu rekomendacji w różnych aspektach bezpieczeństwa oraz współpracy bilateralnej i wielostronnej.

Bez wątpienia badania zasługują na miano odkrywczych, zaś Habilitantka zapełnia lukę, która do tej pory w tej materii istniała.

4. Ocena aktywności naukowej Habilitantki realizowanej w więcej niż jednej uczelni.

Habilitantka brała udział w projektach badawczych, w trakcie których nawiązała współpracę z licznymi instytutami międzynarodowymi:

- Baltic Defence College, Estonia
- General Jonas Žemaitis Military Academy of Lithuania, Litwa
- Latvian University, Łotwa
- Lithuanian Social Research Centre, Litwa
- Rīgas Stradiņa universitāte, Łotwa - University of Tartu, Estonia
- Vilnius University, Litwa
- Mykolas Romeris University, Litwa
- Vytautas Magnus University, Litwa

A także z badaczami:- Andresem Kasekamp z University of Toronto, Kanada oraz Dovilė Budrytė z Georgia Gwinnett College, USA.

Habilitantka była kierownikiem grantów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Narodowego Centrum Nauki:

- Postawy rosyjskiej mniejszości narodowej w państwach bałtyckich wobec idei *Русского Мира*, MNiSW, DN/MOB/121/IV/2015, w latach 2016-2017
- Oburzenie społeczne i potencjał protestu wśród mniejszości narodowych na Litwie, Łotwie i w Estonii w czasach kryzysu, NCN, Miniatura-6, 2022/06/X/HS5/01292, w latach 2022-2023.

Obecnie, w ramach grantu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, kieruje 5-osobowym zespołem badaczy z Polski, Czech i Estonii, realizując międzynarodowy projekt badawczy:

- Sprzeciw mniejszości etnicznych i narodowych w Europie Środkowej (ENMinResCE), NCN Sonata, 2023/51/D/HS5/00911, 2024-2027

Habilitantka jest również członkiem zespołów w ramach grantów:

- Relational approach of strategic history narrative, Estonian Research Council, 2022-2026
- Dyplomacja naukowa w Europie Północnej, NCN, OPUS, 2022-2026

W ramach działalności naukowej w dniach 1-21 października 2024 odbyła staż w European Centre for Minority Issues (ECMI) we Flensburgu (Niemcy) w ramach programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” (IDUB) na KUL.

Habilitantka jest od roku 2019 redaktorem działu bałtyckiego Rocznika Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej.

W trakcie swej pracy naukowej uczestniczyła w ponad 40. konferencjach naukowych w kraju i zagranicą, w tym w Czechach, Estonii, na Litwie, Łotwie, w Niemczech, Szwecji, na Węgrzech i Ukrainie. Była również członkiem komitetu organizacyjnego Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Jednostka i państwo w cyberprzestrzeni – szanse i zagrożenia” organizowanej w dniach 20-21 maja 2024 roku na Wydziale Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

5. Ocena Habilitantki w obszarze aktywności dydaktycznej i współpracy ze środowiskiem społecznym.

Habilitantka posiada doświadczenie w pracy dydaktycznej. W Instytucie Nauk o Polityce i Administracji KUL prowadziła i nadal prowadzi wykłady, konwersatoria i warsztaty dla studentów I i II stopnia, zarówno w języku polskim, jak i angielskim, na kierunkach: Bezpieczeństwo Narodowe, Stosunki Międzynarodowe, International Relations, Journalism and Social Communication oraz Applied Anthropology. Prowadziła również seminarium dyplomowe pełniąc funkcję promotora 9 prac licencjackich. Była także recenzentem 68 prac licencjackich i magisterskich. Dwukrotnie brała udział w Programie Erasmus+: na Vytautas Magnus University na Litwie, oraz w Latvian University na Łotwie. W roku 2023 roku dwukrotnie wygłosiła wykład pt. Defence and Foreign Policy of Poland, w formie online, dla studentów Latvian University oraz słuchaczy Swedish Reserve Officer's Academy.

W 2021 roku ukończyła kurs online prowadzony przez Salisbury Regional Centre of Expertise przy wsparciu United Nations University, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, zatytułowany Identity in Education. Ponadto w 2022 roku

uzyskała certyfikat na poziomie C1 z języka angielskiego. Posiada certyfikat z języka rosyjskiego na poziomie B1. Posługuje się językiem litewskim na poziomie B1.

Od 2021 roku jest opiekunem studenckiego rocznika naukowego FORUM. Jest także członkiem zespołu promującego kierunek stosunki międzynarodowe. Od 2023 roku jest członkiem zespołu Komisji Rekrutacyjnej do Szkoły Doktorskiej.

Od 2018 roku jest pracownikiem Instytutu Europy Środkowej, państwowej instytucji analitycznej, pełniąc funkcję kierownika zespołu bałtyckiego. W latach 2018-2024 przygotowała ponad 100 pisemnych komentarzy, ekspertyz i raportów, którymi odbiorcami byli decydenci, eksperci, naukowcy i inni. W ramach pracy analitycznej współpracowała także z wieloma krajowymi i zagranicznymi think-tankami, biorąc udział w seminariach organizowanych przez Stop Fake PL, RODM (Kraków, Olsztyn), University of Texas (USA), Aalborg University (Dania), Tartu University (Estonia), Baltic Defence College (Estonia), Swedish Reserve Officer's Academy (Szwecja), European Center for Populism Studies (Belgia) i Jamestown Foundation (USA). Na szczególną uwagę zasługuje kilka z wymienionych seminariów, w których była aktywną uczestniczką: - w dn. 24-24 kwietnia 2019 roku przeprowadziła warsztaty INFOOPS dla żołnierzy międzynarodowej litewsko-polsko-ukraińskiej brygady LITPOLUKRBRIG, poświęcone dezinformacji w Europie Środkowej. - w 2019 i 2020 roku wzięła udział w dwóch międzynarodowych seminariach poświęconych bezpieczeństwu społecznemu w państwach bałtyckich, organizowanych przez łotewski think-tank Baltic Security Foundation. Pierwsze seminarium odbyło się w Rydze, a drugie – w Aalborg (Dania) przy wsparciu The Jamestown Foundation i Aalborg Center for European Studies. W listopadzie 2021 roku wzięła udział w Rīga Conference Future Leaders Forum (RC FLF) jako wydarzenie towarzyszące dorocznej konferencji Rīga Conference. W grudniu 2022 roku wzięła udział w seminarium na temat ruchów populistycznych na Łotwie. Debatę organizowała brukselska organizacja pozarządowa - The European Center for Populism Studies (ECPS) – zajmująca się badaniami i analizą wyzwań związanych z rosnącym populizmem politycznym w Europie.

Habilitantka jest Autorką analiz eksperckich m.in. dla Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, PZU, Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości, Heinrich-Böll-Stiftung (oddział w Warszawie), Religion und Gesellschaft in Ost und West oraz Stürmische Zeiten, czego przykładem są raporty: - A. Kuczyńska-Zonik, China's Financial Influence in Poland [w:] Between Brussels and Beijing: The Transatlantic Response to China's Presence in the Baltic Sea Region, O. Nikers, O. Tabuns (eds.), The Jamestown Foundation 2023. - A. Kuczyńska-Zonik,

Sowjetische Denkmäler in den baltischen Staaten - Nationale Konflikte und internationale Auseinandersetzungen, „Europäische Rundschau“ 2016/4, s. 95-99.

Jest aktywnym członkiem Zespołu Ekspertów KUL. W ciągu ostatnich trzech lat udzieliła komentarzy eksperckich dla mediów w Polsce: Polskie Radio Trójka, Polskie Radio Jedyńka, Radio TOK FM, Radio 357, Radio Wnet, Radio Centrum, Radio Lublin, Euractiv.pl, Układ sił, TVP1, TVP Info, TVP World, TVN, TVP Lublin, Kurier Lubelski, Do Rzeczy, StopFake.org, Podróż bez paszportu, oraz dla mediów zagranicznych w języku angielskim i rosyjskim: Litewskie Radio LRT, radio niemieckie M94.5, Ostsee-Zeitung, Merkur.de, media francuskie El Pais, Kurier Wileński, estońska telewizja publiczna w języku rosyjskim ETV.

Za wybitną działalność organizacyjno-społeczną i popularyzację nauki w 2023 roku Habilitantka otrzymała Nagrodę Rektora KUL IV stopnia.

Rekomendacja

Wobec powyższego nie mam wątpliwości, że aktywność Pani Doktor uznać należy za ponadprzeciętną. Świadczy o tym zarówno imponująca liczba publikacji, jak i Jej zaangażowanie w pracę naukową, dydaktyczną i, co jest godne podkreślenia, popularyzatorską, zarówno w kraju, jak i na forum międzynarodowym.

Biorąc pod uwagę, zasygnalizowane na wstępie, wymogi wynikające z Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, art. 219, Dziennik Ustaw 2018, poz. 1668, można skonkludować, że Habilitantka:

- 1) posiada potwierdzony dyplomem stopień naukowy doktora nauk społecznych w zakresie nauk o polityce, uzyskany w roku 2015.

Warunek ustawowy został zatem spełniony.

- 2) jest autorem cyklu publikacji, które w moim przekonaniu wnoszą znaczący wkład w rozwój dyscypliny.

Warunek ustawowy uważam zatem za spełniony.

- 3) wykazuje się istotną aktywnością naukową, realizowaną również poza Uczelnią, w tym placówkach zagranicznych.

Warunek ustawowy uważam zatem za spełniony.

Mając na uwadze powyższe uważam, że Habilitantka odpowiada kryteriom osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego i wnoszę o dopuszczenie Pani Dr Aleksandry Kuczyńskiej-Zonik do dalszych etapów przewidzianych w przeprowadzaniu postępowania habilitacyjnego, w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.

Aleksandra K. Zonik

Bydgoszcz 8 stycznia 2025 r.

Szanowna Pani

Dr hab. Agnieszka Łukasik-Turecka prof. KUL

Dyrektor Instytutu

Nauk o Polityce i Administracji KUL

Szanowna Pani Profesor

zgodnie z umową, w załączeniu przesyłam recenzję osiągnięć naukowych, aktywności naukowej, osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę, Pani Dr Aleksandry Kuczyńskiej-Zonik, ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego wraz z załącznikami.

Z poważaniem

